

V I Lenin

Profetiska ord

Gudskelov tror ingen idag på under. En på mirakler byggd profetia är en saga. Men en vetenskaplig förutsägelse är ett faktum. Och i våra dagar, då man inte sällan möter skamlig modlöshet eller rentav förtvivlan runt omkring sig, är det nyttigt att erinra om en vetenskaplig förutsägelse som har slagit in.

Friedrich Engels fick 1887 tillfälle att skriva om det kommande världskriget i ett företal till Sigismund Borkheims broschyr Till minnet av de tyska hurrapatrioterna 1806-1807 [Zur Erinnerung für die deutschen Mordspatrioten 1806-1807]. (Broschyren utgör titel 24 i Socialdemokratiskt bibliotek [Sozialdem. Bibliothek] som gavs ut i Hottingen-Zürich 1888.)

Sådana här omdömen fällde Friedrich Engels för över trettio år sedan om det kommande världskriget:

”Slutligen är inget annat krig längre möjligt för Preussen –Tyskland än ett världskrig och därtill ett världskrig av en hittills oanad omfattning och häftighet. Mellan åtta och tio miljoner soldater kommer att tillintetgöra varandra och därvid äta hela Europa så rent som ännu ingen gräshoppsvärm har gjort. Trettioåriga krigets ödeläggelser sammanpressade till tre–fyra år och spridda över hela kontinenten; hungersnöd, epidemier, genom akut nöd framkallad allmän förvildning av såväl härarna som folkmassorna; hopplös förvirring i vårt artificiella maskineri inom handel, industri och kreditväsen, en förvirring som slutar i allmän bankrutt; sammanbrott för de gamla staterna och deras traditionella statsklokheter till den grad att regentkronorna kommer att rulla i dussintal på trottoarerna och att det inte finns någon som plockar upp dem; absolut omöjlighet att förutse hur allt detta kommer att sluta och vem som kommer att framgå som segrare ur kampen; blott ett resultat är absolut säkert: allmän uttröttning och skapande av förutsättningar för arbetarklassens slutliga seger.

Detta är perspektivet, då det till sin spets drivna systemet med ömsesidigt överbud i krigsrustningarna till slut bär sina ofrånkomliga frukter. Det är dithän, mina herrar furstar och statsmän, som ni i er vishet har först det gamla Europa. Och när ingenting annat återstår för er än att öppna den sista stora krigsdansen – så kommer vi inte att börja gråta [uns kann es recht sein]. Kriget kan kanske för en tid kasta oss tillbaka, kan kanske ta ifrån oss åtskilliga redan erövrade positioner. Men när ni har lösgjort de makter, som ni sedan inte kommer att åter kunna kuva, så kommer ni – vad som än inträffar – att vara ruinerade när tragedin är slut och proletariatet har antingen redan segrat eller också kommer denna seger i varje fall [doch] att vara oundviklig.

London den 15 december 1887

Friedrich Engels”

Vilken genial förutsägelse! Och hur oändligt rik på tankar är inte varje mening i denna exakta, klara, korta och vetenskapliga klassanalys! Så mycket de, som nu hänger sig åt skamlig klenrognhet, modlöshet och förtvivlan, skulle kunna hämta ur detta, om ... ja om personer, som vant sig vid att göra lakejtjänst åt bourgeoisin eller låtit sig skrämmas av den, förstod att tänka, var i stånd att tänka!

En del av det som Engels förutsade har utvecklats annorlunda: fattas bara att världen och kapitalismen inte skulle ha förändrats under trettio år av rasande snabb imperialistisk utveckling. Men det mest förvånansvärda är att så mycket av det som Engels förutsade sker ”enligt det skrivna”. Ty Engels gav en absolut exakt klassanalys och klasserna och deras inbördes relationer har inte förändrats.

”Kriget kan kanske för en tid kasta oss tillbaka ...” Utvecklingen har just följt denna linje, men den har gått ännu längre och blivit ännu sämre: en del av de ”tillbakakastade” socialchauvinisterna och deras karaktärlösa ”hälftenmotståndare”, kautskyanerna, har börjat prisa sin kräftgång och blivit direkta förrädare och bedragare mot socialismen.

”Kriget kan kanske ta ifrån oss åtskilliga redan erövrade positioner ...” En hel rad ”legala” positioner har tagits ifrån arbetarklassen. I stället har den stålsatts av prövningar och får hårda men nyttiga lärdomar i illegal organisation, i illegal kamp, i sina styrkors förberedelse till revolutionär stormning.

”Regentkronorna kommer att rulla i dussintal ...” Flera kronor har redan fallit och bland dem en som är lika mycket värd som dussintals andra: den allryske självhärskaren Nikolaus Romanovs krona.

”Absolut omöjlighet att förutse hur allt detta kommer att sluta ...” Efter fyra års krig har denna absoluta omöjlighet, om man så kan uttrycka sig, blivit ännu absolutare.

”Hopplös förvirring i vårt artificiella maskineri inom handel, industri och kreditväsen ...” I slutet av fjärde krigsåret har detta helt och fullt framträtt i en av de största och mest efterblivna staterna som kapitalisterna dragit in i kriget – i Ryssland. Men visar inte den tilltagande hungersnöden i Tyskland och Österrike, bristen på kläder och råvaror, förslitningen av produktionsmedlen att samma läge närmar sig oerhört snabbt också i andra länder?

Engels beskriver enbart ett ”yttre” krigs följder; han berör inte ett internt krig, dvs inbördeskrig, som ännu ingen stor revolution i historien undgått och varförutan ingen enda seriös marxist har tänkt sig övergången från kapitalism till socialism. Och medan ett yttre krig kan dra ut ännu en viss tid utan att framkalla ”hopplös förvirring” i kapitalismens ”artificiella maskineri”, så är det uppenbart att ett inbördeskrig är helt otänkbart utan en sådan följd.

Vilken stupiditet och vilken karaktärlöshet – för att inte tala om självisk tjänstvillighet åt bourgeoisin – avslöjar inte de som i likhet med våra Novaja Zjizn-anhängare, mensjeviker, högernationalistrevolutionärer osv fortsätter att kalla sig ”socialister” men illvilligt pekar på denna ”hopplösa förvirring” och lägger skulden för allt på det revolutionära proletariatet, sovjetmakten och ”utopin” att gå över till socialism. ”Förvirringen” eller razrucha* för att använda ett utmärkt ryskt uttryck har framkallats av kriget. Det kan inte förekomma något svårt krig utan förfall. Det kan inte förekomma något inbördeskrig – den socialistiska revolutionens nödvändiga förutsättning och följeslagare – utan förfall. Att avsvära sig revolutionen och socialismen ”på grund av” förfallet betyder bara att avslöja sin principlöshet och att i praktiken gå över på bourgeoisins sida.

”Hungersnöd, epidemier, genom akut nöd framkallad allmän förvildning av såväl härarna som folkmassorna ...”

Hur enkelt och klart Engels drar denna obestridliga slutsats, som är uppenbar för var och en, som är det minsta i stånd att reflektera över de objektiva konsekvenserna av ett flerårigt svårt och plågsamt krig. Och hur förbluffande stupida de ”socialdemokrater” och kvasisocialister är, som inte vill eller inte kan tänka sig in i denna högst enkla idé.

Kan det tänkas att ett krig varar i flera år utan att såväl arméerna som folkmassorna blir *förvildade*? Naturligtvis inte. En sådan följd av ett flerårigt krig är absolut oundviklig för åtskilliga år, om inte för en hel generation. Men våra ”män i fodral”, de borgerliga intellektuella gnällmänsar som kallar sig ”socialdemokrater” och ”socialister”, jamar med

* Förfall, ruin, upplösning – Red

bourgeoisin och beskyller revolutionen för utslag av förvildning eller för den ofrånkomliga hårdheten i åtgärder för att bekämpa särskilt akuta fall av förvildning, fast det är solklart, att denna förvildning skapats av det imperialistiska kriget och att inte någon revolution utan lång kamp, utan en rad hårda repressalieåtgärder kan befria sig från *sådana* följder av krig.

Våra sliskiga skribenter i Novaja Zjizn, Vperjod eller Delo Naroda är redo att ”teoretiskt” tillåta proletariats och andra förtryckta klassers revolution, bara denna revolution faller ner från himlen och inte uppkommer och tillväxer på en jord, som dränkts i blod i en fyraårig imperialistisk folkslaktning, bland miljoner och åter miljoner människor, som plågats, marterats och förvildats i denna slaktning.

De har hört och ”teoretiskt” erkänt, att en revolution bör jämföras med en födsel, men när det kom till kritan, började de skamligt visa rädsla, och dessa lipsillar inskränkte sig inte till feigt gnällande utan började efterlikna bourgeoisins illasinnade utfall mot proletariats uppror. Låt oss ta beskrivning av födslar i litteraturen, skildringar där författarna syftat till att sanningsenligt återge hela svårigheten, alla plågor och alla fador i denna akt, exempelvis i Emile Zolas *La joie de vivre* (Livets glädje) eller Veresajevs *En läkares anteckningar*. En människas födelse är en akt som förvandlar kvinnan till ett plågat, marterat, av smärta vansinnigt, blodigt, halvdött stycke kött. Men skulle någon gå med på att som människa erkänna en ”individ”, som bara såg detta i kärleken, i dess konsekvenser, i kvinnans förvandling till mor? Vem skulle av *denna* orsak förkasta kärlek och barnafödsel?

Födslar kan vara lätta eller svåra. Marx och Engels, den vetenskapliga socialismens grundare, talade alltid om de *långa födslovåndor*, som ofrånkomligen är förknippade med övergången från kapitalism till socialism. Och i sin analys av ett världskrigs konsekvenser beskriver Engels enkelt och klart det obestridliga och uppenbara faktum, att en revolution som följer på ett krig och är förknippat med ett krig (och till yttermera visso – tillfogar vi för egen del – brutit ut underkrigstid och är nödgad att tillväxa och hålla sig kvar mitt uppe i ett runt omkring pågående världskrig) är ett *särskilt svårt* fall av födsel.

I klar insikt om detta faktum talar Engels särskilt försiktigt om socialismens födelse genom ett kapitalistiskt samhälle, som går under i ett världskrig. ”Blott ett resultat [av ett världskrig] är”, säger han, ”absolut säkert: allmän uttrötning och *skapande* av förutsättningar för arbetarklassens slutliga seger.”

Ännu klarare uttrycks denna tankegång i slutet av det företal vi behandlar:

”När tragedin är slut kommer ni [kapitalister och godsägare, kungar och bourgeoisins statsmän] att vara ruinerade och proletariats har antingen redan segrat eller också kommer denna seger i varje fall att vara oundviklig.”

Svåra födslar ökar starkt risken för en dödlig sjukdom eller en dödlig utgång. Men medan individer dör av födslar, kan ett nytt samhälle som föds av det gamla systemet inte dö och dess födelse blir bara plågsammare och mer utdragen, tillväxten och utvecklingen långsammare.

Kriget är ännu inte slut. Den allmänna uttrötningen har redan inträtt. Av krigets båda *omedelbara* resultat, villkorligt förutsagda av Engels (antingen arbetarklassens redan vunna seger eller *skapande* av förutsättningar för dess oundviklighet *trots alla svårigheter*) är nu, i mitten av 1918, *båda* förhanden.

I ett land, det minst utvecklade av de kapitalistiska länderna, har arbetarklassens seger *redan vunnits*. I de återstående skapas med oerhörda plågor och ansträngningar de betingelser, som ”i varje fall” gör denna seger ”oundviklig”.

Må de "socialistiska" gnällmånsarna kraxa, må bourgeoisin rasa och väsnas. Endast personer, som håller för ögonen för att inte se och stoppar för öronen för att inte höra, kan undgå att märka, att födslovärkarna redan har börjat i hela världen för det gamla kapitalistiska samhället, som går havande med socialismen. Vårt land, som händelseutvecklingen temporärt fört fram i den socialistiska revolutionens förtrupp, drabbas nu av särskilt svåra lidanden under den första perioden av den påbörjade födelseakten. Vi har all anledning att se framtiden an med fullständig fasthet och absolut tilltro, ty den förbereder nya bundsförvanter för oss och nya segrar för den socialistiska revolutionen i en rad av de mest avancerade länderna. Vi har rätt att vara stolta och anse oss lyckliga över att det fallit på vår lott att vara de första som på en del av jordklotet fällt det vilddjur, kapitalismen, som dränkt jorden i blod, som drivit mänskligheten till hungersnöd och förvildning, som kommer att dö ofrånkomligt och snart hur oerhört brutala raseriyttringarna inför dess död än må bli.

Den 29 juni 1918

Pravda nr 133, den 2 juli 1918

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 36, s 472-478